

ČESKÝ BÁŇSKÝ ÚŘAD V PRAZE

Ing. Ivo Pěgřimek, Ph.D.

předseda

V Praze dne 11. srpna 2014
Č. j.: SBS/16035/2014/ČBÚ-33

Vážená paní ministryně,

k návrhu materiálu „Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje České republiky a Vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje České republiky na udržitelný rozvoj území“, který jste mi zaslala prostřednictvím elektronické knihovny Úřadu vlády eKLEP dne 26. června 2014 pod č. j. MMR - 17555/2014 - 81, uplatňuji připomínky uvedené v příloze.

Vypořádáním připomínek je pověřen JUDr. Ing. Ladislav Svoboda, tel. 221775610, e-mail: ladislav.svoboda@cbusbs.cz.

S pozdravem

Příloha

Vážená paní
Věra J o u r o v á
ministryně

Ministerstvo pro místní rozvoj

P r a h a

Přípomínky k materiálu „Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje České republiky a Vyhodnocení vlivů Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje České republiky na udržitelný rozvoj území“

I. Obecně:

1. Jako republiková priorita by měla být zdůrazněna ochrana nerostného bohatství jako neobnovitelného a nepřemístitelného zdroje. Na podporu tohoto požadavku lze uvést např. čl. 7 Ústavy ČR a příslušná ustanovení horního zákona, stavebního zákona nebo zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a jejich prováděcí předpisy.

Připomínáme též, že Evropská unie v listopadu r. 2008 představila dokument Raw Materials Initiative, který z pohledu uchování konkurenceschopnosti evropského průmyslu vyzývá členské státy, aby věnovaly náležitou pozornost zajištění dostatku vstupních surovinových zdrojů pro národní ekonomiky. EU klade důraz na posílení své surovinové a energetické bezpečnosti, k čemuž vyzvala i členské státy. Tento relevantní podklad, který odůvodnění návrhu opomíjí, je výslovně uveden i v návrhu materiálu „Státní politika životního prostředí České republiky do roku 2020“. Výhled dobývání energetických surovin by měl být proto zpracován z hlediska dlouhodobé perspektivy s tím, že aktuálně čerpané energetické zdroje bude nutno doplňovat těžbou i méně rentabilních ložisek.

Součástí ochrany nerostného bohatství je i koordinace stavebních a rozvojových záměrů se záměry exploatace výhradních ložisek. Podobný způsob řešení je už v praxi používán při řešení střetu těžebních zájmů a zájmů na ochranu životního prostředí, kde se postupuje podle metodické pomůcky vydané MŽP na základě dohody náměstků ministrů průmyslu a obchodu a životního prostředí.

Tato připomínka je zásadní

2. V posuzovaném materiálu je sice řešeno mj. dobývání v chráněných krajinných oblastech, avšak neřeší se možnosti a podmínky dobývání výhradních ložisek v ochranných pásmech národních parků, přestože už dnes jsou taková ložiska dobývána (např. Krkonošské vápenky Kunčice a.s.). Navrhujeme toto v materiálu ošetřit.
3. Doporučujeme, aby byl kladen větší důraz na využití podzemí, popřípadě starých a opuštěných důlních děl k realizaci podzemních staveb, jako např. čistíren odpadních vod, popř. využít podzemní prostory k umístování výrobních provozů s nadměrnou hlučností nebo ke skladování odpadů.
4. Připomínáme, že koridory a plochy dopravní infrastruktury, technické infrastruktury a související rozvojové záměry včetně grafického vyjádření, představují veřejný zájem. Výhradní ložiska a dobývací prostory tvoří limity území pro zásady územního rozvoje, územní plány obcí, a dokumentaci pro územní rozhodnutí.

II. K návrhu „Aktualizace č. 1 Politiky územního rozvoje České republiky“

Ad bod 71. – čl. 70 - SOB2 – **Specifická oblast Beskydy, písm. d)**:

Navrhujeme slova „s nadnárodním významem“ ponechat, a ze stávajícího znění **vypustit slova „jako rezervy pro případné využití budoucími generacemi“**, a nahradit je textem „v souladu s energetickou nebo surovinovou politikou“. Návazně potom v souvisejícím stávajícím textu „Kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území“, bod a), vypustit slova „budoucími generacemi v souladu s potřebami udržitelného rozvoje území“ a nahradit je slovy „v souladu s energetickou nebo surovinovou politikou“.

Tato připomínka je zásadní

Odůvodnění:

Jak uvádíme v obecných připomínkách v bodě 1.výše, EU klade důraz na posílení své surovinové a energetické bezpečnosti, k čemuž vyzvala i členské státy. Nadnárodní význam ložisek s energetickým potenciálem je tedy nezpochybnitelný. Odkaz na jejich event. využití „budoucími generacemi“ marginalizuje princip posílení surovinové a energetické bezpečnosti a v případě již rozfáraného ložiska Frenštát je dokonce v příkrém rozporu s již přijatými akty České republiky. Rozhodnutím Federálního ministerstva paliv a energetiky č.j. 913/31 ze dne 30.6.1989 byl stanoven dobývací prostor Trojanovice ev. č. 2/0072 k dobývání ložiska černého uhlí Frenštát-Trojanovice a ložisko na základě platných právních aktů bylo otevřeno. Navržená úprava tedy pouze odstraní rozpor mezi obsahem textu návrhu a právním a faktickým stavem uvedeného ložiska. Navrženou úpravou tak bude odstraněna i zjevná nesprávnost, která je v rozporu s horním zákonem, čímž dojde k naplnění zásady zákonnosti, obsažené v právních předpisech České republiky obecně, zvláště pak v § 3 správního řádu, který se na procesy územního plánování rovněž vztahuje.

Skutečnost, že Česká republika stanovením dobývacího prostoru udělila oprávnění k exploataci ložiska konkrétnímu báňskému podnikateli, neznamená, že využití tohoto energetického potenciálu, který tvoří součást výlučného vlastnictví státu, není ve veřejném zájmu. Ochrana a šetrné využívání přírodních zdrojů je zakotveno v čl. 7 Ústavy České republiky. Ložisko Frenštát není ložisko nedotčené, o jehož využití dosud nebylo rozhodnuto, nýbrž ložisko otevřené, a tedy vyžadující konkrétní a soustavnou péči, kterou horní zákon ukládá. Opomenutí této skutečnosti by bylo protiústavní.

Vývoj ve světě ukazuje, že Evropa může stále méně spoléhat na dovoz nerostných surovin a stále více je nucena krýt své potřeby z vlastních zdrojů. Rozvoj průmyslu zemí třetího světa s nárůstem tzv. střední třídy v řadě zemí Asie, Afriky a Jižní Ameriky, vyvolávající zvýšenou spotřebu, nedovoluje o takovém závěru pochybnost. Z exportérů surovin se stávají jejich importéři, což zásadním způsobem trh se surovinami mění.

Hospodářský a politický vývoj ve světě po r. 2008 (schválení PÚR) přinesl zásadní změny politického, hospodářského a bezpečnostního charakteru. Prokázal neudržitelnost dosavadních doktrín a stanovil nové kritérium rozhodování o udržitelném rozvoji, totiž surovinovou a energetickou bezpečnost, opřenu o využívání domácích zdrojů. Za tohoto stavu představuje ponechání textu odkazujícího na „budoucí generace“ ignorování hospodářského a politického vývoje v Evropě a vytváří vážnou překážku udržitelného rozvoje České republiky.

Poukazujeme v této souvislosti rovněž na skrytou deformaci priorit zájmů České republiky, obsaženou v tvrzení, podle kterého ložisko Frenštát se nachází „v *přírodně vysoce hodnotném území*“. Samotné ložisko je totiž rovněž přírodně vysoce hodnotná část území České republiky, a jak z výše uvedeného plyne, navíc nesporně strategicky významná.

Okolnost, že se ložisko nachází „v *přírodně vysoce hodnotném území*“ jeho strategický význam nijak neoslabuje. Ložisko je uloženo v hloubce 1000 m a nelze přehlédnout možnost je exploatovat, aniž by jiné části „přírodně hodnotného území“ byly těžbou znehodnoceny.

Ad bod 83. čl. 72. SOB4 Specifická oblast Karvinsko:

Pokud jde o „Úkoly pro územní plánování“ písm. e), připomínáme, že prověřit pro stanovený účel území o velikosti 100 až 200 ha v dané oblasti je téměř nemožné, a to vzhledem k rozsahu a koncentraci dobývacích prostorů, poddolovaným územím a starým důlním dílům.

Ad bod 228. – čl. 169 (Úkoly pro ministerstva a jiné ústřední správní úřady – bod b):

Navrhujeme vypustit druhou část věty „v konsenzu se zájmy dotčených obcí“.

Tato připomínka je zásadní

Odůvodnění:

Z povahy věci je zřejmé (a dosavadní poznatky včetně zahraničních zkušeností to potvrzují), že výběr optimálního úložiště jakožto strategického objektu celostátního významu, bývá právem veta místní samosprávy zcela znehybněn. O tom svědčí mj. i případ řízení o stanovení 7 průzkumných území, která byla v uplynulém půl roce zahájena k prověření vlastností příznivých pro event. vybudování hlubinného úložiště RAO. Všechny dotčené obce provedení průzkumných prací odmítly s tím, že nesouhlasí, aby na jejich území bylo úložiště vybudováno. Protože po marném úsilí státních orgánů byly žádosti o povolení průzkumu podány bez získaného konsenzu, vedla zahájená řízení k prohloubení nedůvěry mezi státními orgány a obcemi.

Česká republika nesmí rozhodování strategické otázky celostátního významu podřídít vůli místní samosprávy, nýbrž musí rozhodnout podle optimální varianty, zajišťující bezpečnou funkci úložiště. Bez výše navržené úpravy by se stalo plnění povinností stanovených atomovým zákonem a mezinárodními závazky České republiky stěží uskutečnitelným.

Zároveň připomínáme, že je nezbytné, aby protichůdné zájmy dotčené obce byly vhodně kompenzovány, a aby byly stanoveny korektní podmínky, které v případě vybrané lokality bude stát vůči obci a obec vůči státu plnit.